FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (femte avdelningen)
den 28 september 1999 *

I mål T-254/97,

Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz, bolag bildat enligt tysk rätt, Chemnitz (Tyskland), företrätt av advokaterna Jürgen Mielke och Thorsten W. Albrecht, Hamburg, delgivningsadress: advokatbyrån Entringer och Niedner, 34 A, rue Philippe II, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Klaus-Dieter Borchardt och Hubert van Vliet, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Konungariket Spanien, företrätt av Rosario Silva de Lapuerta, abogado del Estado, avdelningen för gemenskapsrättsliga tvister, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

delgivningsadress: Spaniens ambassad, 4—6, boulevard Emmanuel Servais, Luxemburg,

och

Republiken Frankrike, företrädd av Kareen Rispal-Bellanger, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning, i egenskap av ombud, delgivningsadress: Frankrikes ambassad, 8 B, boulevard Joseph II, Luxemburg,

intervenienter,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut (VI/6251/97/DE) av den 9 juli 1997 om avslag på sökandens begäran om tilldelning av importlicenser inom ramen för de övergångsåtgärder som avses i artikel 30 i rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (EGT L 47, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 48, s. 129),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden J.D. Cooke samt domarna R. García-Valdecasas och P. Lindh,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 20 april 1999,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 En gemensam ordning för import av bananer som har ersatt de olika nationella ordningarna har införts genom rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (EGT L 47, s. 1, svensk specialutgåva, område 3, volym 48, s. 129, nedan kallad förordning nr 404/93). För att säkerställa en tillfredsställande avsättning för bananer som har skördats inom gemenskapen och för produkter med ursprung i staterna i Afrika, Västindien och Stilla havet (AVS) och andra tredje länder öppnas, genom förordning nr 404/93, en årlig tullkvot för import av bananer från tredje land och av icke traditionella AVS-bananer. Icke traditionella AVS-bananer utgörs av den kvantitet bananer som traditionellt exporteras av AVS-staterna men som överstiger den kvantitet som anges i bilagan till förordning nr 404/93.

2 Varje år utarbetas en prognos för produktionen och förbrukningen inom gemenskapen samt för import och export. Den tullkvot som har fastställts på grundval av denna prognos fördelas mellan de inom gemenskapen etablerade aktörerna, på grundval av ursprung och den genomsnittliga kvantitet bananer som aktörerna har sålt under de tre senaste år för vilka det finns statistiska uppgifter. Fördelningen medför att det utfärdas importlicenser enligt vilka aktörerna får importera bananer tullfritt eller under åtnjutande av förmånstull.

3 Tjugoandra övervägandet i ingressen till förordning nr 404/93 har följande lydelse:

"När den gemensamma organisationen av marknaden ersätter de olika nationella organisationerna i samband med att denna förordning träder i kraft kan det uppstå en störning på den inre marknaden. Kommissionen bör därför ges möjlighet att från och med den 1 juli 1993 vidta sådana övergångsåtgärder som är nödvändiga för att övervinna svårigheterna med att införa den nya ordningen."

4 I artikel 30 i förordning nr 404/93 föreskrivs följande:

"Om det efter juli 1993 krävs särskilda åtgärder för att underlätta övergången från den ordning som gällde innan denna förordning trädde i kraft till den som fastställs genom denna förordning, särskilt för att komma tillrätta med svårigheter av en känslig natur, skall kommissionen... besluta om de övergångsåtgärder som den bedömer vara nödvändiga."

Bakgrund och förfarande

5 Sökanden, Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz (nedan kallad Fruchthandelsgesellschaft), är ett bolag som handlar med frukt och som har sitt ursprung i VEB Großhandelsgesellschaft OGS Karl-Marx-Stadt (nedan kallat Großhandelsgesellschaft). Det var tidigare ett offentligt företag i förutvarande Tyska Demokratiska Republiken (nedan kallad före detta DDR). Großhandelsgesellschaft privatiserades under firma Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz och förvaltades av Treuhandanstalt, vilket är ett offentligrättsligt organ som hade till uppgift att omstrukturera företagen i före detta DDR.

6 Treuhandanstalt lät år 1990 utföra arbeten avseende ombyggnad och modernisering av bolagets anläggningar för mogning av frukt, som hade blivit föråldrade. I de nya anläggningarna, vars årliga kapacitet motsvarade 14 750 ton, mognade emellertid från år 1991 till år 1993 endast 5 000 ton bananer. Treuhandanstalt beslutade i april 1993 att mogningsanläggningens verksamhet skulle upphöra.

7 Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz överläts genom avtal av den 17 december 1993 till Peter Vetter GmbH Fruchtimport + Agentur. Enligt villkoren i överlåtelseavtalet beslutades bland annat att bolagets firma kunde bibehållas och att samtliga arbetstagare skulle ges fortsatt anställning. Parterna var även ense om att förvärvaren åtog sig att fram till och med den 31 december 1996 inte överlåta någon väsentlig driftsdel av verksamheten utan att Treuhandanstalt först givit sitt samtycke, samt att fortsätta driften med bibehållen affärsinriktning under åtminstone tre års tid från och med dagen då verksamheten förvärvades. Förvärvaren åtog sig slutligen att göra investeringar för sammanlagt 1 miljon DM.

8 Nya anläggningar, däribland lagerlokaler för mogning av frukt, började att uppföras år 1995. Detta krävde investeringar motsvarande cirka 8,5 miljoner DM och gjorde det möjligt att uppnå en produktionskapacitet på 10 500 ton bananer per år.

9 Efter att ha uppfört de nya mogningsanläggningarna begärde sökanden, i skrivelse av den 18 december 1996, att kommissionen skulle besluta om särskild tilldelning av importlicenser för bananer inom ramen för tullkvoten enligt artikel 30 i förordning nr 404/93.

10 Kommissionen avslog denna begäran genom beslut (VI/6251/97/DE) av den 9 juli 1997 (nedan kallat det ifrågasatta beslutet).

11 I detta beslut anfördes bland annat följande:

"... Fruchthandelsgesellschaft har åberopat följande omständigheter: Företaget bildades den 1 januari 1994. Det var tidigare ett företag under Treuhand vars verksamhet upphörde i april 1993 till följd av ett beslut av Treuhandanstalt. Treuhands mogningsanläggningar för bananer avvecklades av Treuhandanstalt år 1994. Företaget köpte en tomt av Treuhandanstalt i december 1994 på vilken det lät uppföra en mogningsanläggning för bananer. Mogningen av bananer kunde påbörjas i dessa anläggningar från och med juli 1996. Företagets kapacitet uppgår till 10 500 ton per år.

Artikel 30 i förordning (EEG) nr 404/93 innebär att kommissionen tillåts och, beroende på omständigheterna, åläggs att vidta åtgärder för att hantera de svåra situationer som beror på att de som importerar bananer från tredje land eller icke traditionella AVS-bananer ställs inför svårigheter som hotar deras fortlevnad, när de har tilldelats en ovanligt låg kvot på grundval av de referensår som skall beaktas enligt artikel 19.2 i nämnda förordning, för det fall dessa svårigheter beror på övergången från de nationella ordningar som gällde innan förordningen trädde i kraft till den gemensamma organisationen av marknaden och inte på bristande omsorg från de berörda aktörernas sida.

...

Förordning (EEG) nr 404/93 offentliggjordes i Europeiska gemenskapernas officiella tidning den 25 februari 1993 och trädde i kraft den 1 juli 1993. Förslaget till upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer offentliggjordes den 10 september 1992.

Fruchthandelsgesellschaft bildades efter ovannämnda datum. Fruchthandelsgesellschaft kan följaktligen inte anses ha handlat utan att ha varit i stånd att förutse vilka följder dess handlande skulle få efter upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer.

De åtgärder som Treuhandanstalt vidtog innan Fruchthandelsgesellschaft bildades kan inte anses som åtgärder vidtagna av Fruchthandelsgesellschaft.

Situationen för [Fruchthandelsgesellschaft] kan mot bakgrund av de kriterier som har fastslagits av Europeiska gemenskapernas domstol inte anses som en särskilt svår situation, och en särskild tilldelning av importlicenser kan följaktligen inte medges.

..."

Förfarandet och parternas yrkanden

12 Sökanden har väckt denna talan genom ansökan som ingavs den 17 september 1997.

13 Konungariket Spanien och Republiken Frankrike ansökte den 16 januari 1998 respektive den 17 februari 1998 om att få intervenera i målet till stöd för kommissionens yrkanden. Ordföranden på den fjärde avdelningen beviljade dessa

ansökningar genom beslut av den 17 juni 1998. Konungariket Spanien och Republiken Frankrike inkom med sina yttranden den 30 juli 1998 respektive den 3 september samma år.

14 Förstainstansrätten beslutade på grundval av referentens rapport att inleda det muntliga förfarandet. Kommissionen har inom ramen för den processledning som avses i artikel 64 i rättegångsreglerna anmodats att inkomma med den av permanenta överprövningsorganet vid Världshandelsorganisationen (WTO) upprättade rapporten av den 9 september 1997 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer.

15 Parterna och intervenienten Konungariket Spanien utvecklade sin talan och besvarade förstainstansrättens muntliga frågor vid offentligt sammanträde den 20 april 1999.

16 Fruchthandelsgesellschaft, sökande, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

17 Kommissionen, svarande, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

18 Konungariket Spanien, intervenient, har yrkat att förstainstansrätten skall ogilla talan.

19 Republiken Frankrike, intervenient, har yrkat att förstainstansrätten skall ogilla talan.

Yrkandet om ogiltigförklaring

20 Sökanden har till stöd för sin talan åberopat en enda grund som avser åsidosättande av artikel 30 i förordning nr 404/93 och maktmissbruk. Sökanden har i sin replik anfört att föremålet för dess talan kan ha gått förlorat till följd av innehållet i den rapport som permanenta överprövningsorganet vid WTO upprättade den 9 september 1997 och som tvistlösningsorganet vid WTO antog den 25 september 1997. Sökanden har vid förhandlingen klargjort att den fortfarande har intresse av att det ifrågasatta beslutet ogiltigförklaras och att en sådan ogiltigförklaring eventuellt kan grundas på tvistlösningsorganets beslut.

Innebörden av den rapport som permanenta överprövningsorganet vid WTO upprättade den 9 september 1997 och av tvistlösningsorganets beslut att anta rapporten

Parternas argument

21 Sökanden har hävdat att det i den rapport som permanenta överprövningsorganet upprättade den 9 september 1997 och som tvistlösningsorganet antog den 5 september 1997 påtalades att det genom förordning nr 404/93 införda systemet med importlicenser för bananer från tredje land i flera avseenden stred mot Allmänna tull- och handelsavtalet (nedan kallat GATT) och att systemet, i dess aktuella utformning, inte kunde tillämpas på ett sätt som var förenligt med GATT.

22 Enligt sökanden kan tvistlösningsorganets tvingande beslut ha direkt effekt i gemenskapens rättsordning.

23 Kommissionen anser att även om tvistlösningsorganets beslut tillerkändes direkt effekt skulle det inte påverka sökandens situation. Nämnda beslut innebär nämligen inte alls att förekomsten av tullkvoten för bananer från tredje land och icke traditionella AVS-bananer sätts i fråga. Hur som helst, och även om det aktuella systemet med importlicenser inte är tillämpligt, är det inte klarlagt huruvida, och i vilken utsträckning, sökanden kan tilldelas importlicenser inom ramen för tullkvoten i sin egenskap av bolag vars verksamhet består av mogning av bananer. Sökanden kan följaktligen inte härleda någon rätt att få del av tullkvoten, vare sig från reglerna i GATT, tvistlösningsorganets beslut eller från reglerna i gemenskapsrätten.

24 Konungariket Spanien gav vid förhandlingen sitt stöd för kommissionens ståndpunkt genom att bland annat förklara att den enda verkan som följer av

att permanenta överprövningsorganet konstaterar att en bestämmelse är oförenlig med ett WTO-avtal är att medlemmen i fråga rekommenderas att bringa sin lagstiftning i överensstämmelse med avtalet. Ett sådant konstaterande förpliktar nämligen inte den berörda medlemmen att ändra sin lagstiftning, eftersom det i artikel 22 i överenskommelsen om regler och förfaranden för tvistlösning (EGT L 336, s. 234; svensk specialutgåva, område 11, volym 38, s. 236) även föreskrivs en möjlighet för klaganden att få kompensation eller utverka att tidigare medgivanden upphävs.

25 Domstolen har dessutom fastslagit att GATT till sin art är sådant att det inte kan ha direkt effekt och inte kan ligga till grund för ett ifrågasättande av en gemenskapsbestämmelse. En sådan effekt skulle dessutom vara detsamma som att avvika från domstolens exklusiva jurisdiktion enligt artikel 164 i EG-fördraget (nu artikel 220 EG).

Förstainstansrättens bedömning

26 Permanenta överprövningsorganets rapport av den 9 september 1997, som tvistlösningsorganet antog den 25 september 1997, medför inte att systemet med tullkvoter som sådant sätts i fråga. I rapporten drogs nämligen slutsatsen att det fanns vissa diskriminerande inslag i det genom förordning nr 404/93 införda systemet. Hela systemet förklarades emellertid inte vara oförenligt med vare sig GATT eller Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS). Gemenskapen antog således ändringar av det genom förordning nr 404/93 införda systemet för att rätta sig efter rapporten och tvistlösningsorganets beslut (se rådets förordning (EG) nr 1637/98 av den 20 juli 1998 om ändring av förordning nr 404/93, EGT L 210, s. 28).

27 Sökanden kan följaktligen inte åberopa rapporten och beslutet i fråga för att hävda att det inte längre finns någon gemensam organisation av marknaden för bananer.

28 Sökanden har inte heller visat att det finns ett rättsligt samband mellan tvistlösningsorganets beslut och sökandens talan.

29 Av gemenskapens rättspraxis följer att det, för att en bestämmelse i ett beslut som inte riktar sig till den berörde skall kunna ha direkt effekt i förhållande till honom, krävs att bestämmelsen innebär att den som den riktar sig till åläggs en skyldighet som är ovillkorlig och tillräckligt klar och precis till förmån för den berörde (se domstolens dom av den 6 oktober 1970 i mål 9/70, Grad, REG 1970, s. 825, punkt 9, svensk specialutgåva, volym 1, s. 485, av den 26 oktober 1982 i mål 104/81, Kupferberg, REG 1982, s. 3641, punkterna 22 och 23, svensk specialutgåva, volym 6, s. 531, och av den 5 oktober 1994 i mål C-280/93, Tyskland mot rådet, REG 1994, s. I-4973, punkt 110; svensk specialutgåva, volym 16).

30 Sökanden har emellertid inte anfört något argument som gör det möjligt att anse att dessa kriterier är uppfyllda. Sökandens argumentation avseende innebörden av permanenta överprövningsorganets rapport och tvistlösningsorganets beslut kan följaktligen avfärdas utan att det finns anledning att undersöka om tvistlösningsorganets tvingande beslut har direkt effekt.

Huruvida artikel 30 i förordning nr 404/93 har åsidosatts och huruvida det har förekommit maktmissbruk

31 Sökanden har gjort gällande att det ifrågasatta beslutet utgör ett åsidosättande av förordning nr 404/93, särskilt artikel 30 i förordningen, och att kommissionen har gjort sig skyldig till maktmissbruk.

32 Kommissionen har således inte beaktat de villkor som har fastslagits i domstolens dom av den 26 november 1996 i mål C-68/95, T. Port (REG 1996, s. I-6065), för att det skall anses föreligga en särskilt svår situation.

33 Sökanden har för det första hävdat att det i det ifrågasatta beslutet har gjorts en felaktig bedömning av omständigheterna genom att det däri anses att sökandens handlande var orsaken till dess svårigheter. Treuhandanstalts beslut att i april 1993 avbryta mogningen av bananer var en exceptionell omständighet som sökanden inte är ansvarig för. Detta avbrott borde inte tas i beaktande vid bedömningen av vilka rättigheter sökanden har vid tilldelningen av importlicenser, eftersom den tog över Großhandelsgesellschafts verksamhet. Enligt sökanden borde dess banankvot, mot bakgrund av den särskilda situationen för de nya delstaterna, beräknas på grundval av Großhandelsgesellschafts kapacitet.

34 Beslutet att i april 1993 lägga ned verksamheten vid lagerlokalerna för mogningen av frukten syftade inte till att uppnå en långsiktig kommersiell målsättning utan till att locka till sig potentiella investerare. Eftersom moderniseringen inte gav önskat resultat, förvaltades det sökande bolaget i januari 1993 av Treuhandanstalts avdelning för "konkurser", där den ansvariges enda uppgift var att upprätta sociala åtgärdsplaner för arbetstagarna och att avyttra företagets tillgångar.

35 Sökanden har understrukit att uppförandet av lagerlokalerna för mogningen av frukten utgjorde ett nödvändigt villkor (*conditio sine qua non*) för att långsiktigt kunna kvarstå på marknaden. Sökanden har anfört att den är den enda grossisten inom en radie av 100 kilometer som har ett komplett sortiment och att den alltid har svarat för grundförsörjningen av frukt och grönsaker till invånarna i dess region, vilket bekräftas av det vittnesmål som en anställd till en av dess kunder har avgett.

36 Sökanden har i detta hänseende hävdat att samtliga större frukthandlare och grossister i de tidigare delstaterna, som erbjuder ett komplett sortiment, har sina egna lagerlokaler för mogning av bananer. I den mån detta bestrids av kommissionen har sökanden begärt att det skall inhämtas ett sakkunnigutlåtande.

37 Enligt sökanden har kommissionen slutligen, genom att såsom referenskvantiteter inom ramen för tilldelningen av importlicenser välja de kvantiteter bananer som mognat i de tidigare lagerlokalerna under åren 1991—1993, erkänt att mogningsverksamheten fortsatte efter privatiseringen av Großhandelsgesellschaft.

38 Sökanden anser att den under dessa omständigheter inte kan belastas för att den kände till förordning nr 404/93 när den år 1995 uppförde sina nya lagerlokaler för mogning av frukt. Om sökanden till följd av tillämpningen av denna förordning skulle tvingas att definitivt upphöra med sin mogningsverksamhet skulle detta vara detsamma som ett förbud mot att utöva näringsverksamhet, vilket skulle hota dess fortlevnad och leda till uppsägningar av flera av dess medarbetare som huvudsakligen ägnar sig åt mogning av bananer. Det skulle slutligen innebära att man från verksamheter avseende mogning av bananer uteslöt alla frukthandlare som tidigare fanns i före detta DDR och som har omstrukturerats och moderniserats mellan åren 1990 och 1995, vilket skulle få till följd att det skapades protektionism inom gemenskapen.

39 Sökanden har för det andra förklarat att dess svårigheter huvudsakligen hänger samman med genomförandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer. Den referensperiod som anges genom denna ordning utgör ett diskriminerande kriterium, eftersom sökanden under de år som beaktas inte hade någon möjlighet att uppnå en tillfredsställande omsättning. Trots detta blev den behandlad på exakt samma sätt som alla andra frukthandlare inom gemenskapen.

40 Sökanden har i sin replik tillagt att de företag som tidigare fanns i före detta DDR inte heller kan behandlas på samma sätt som de företag som har etablerats i de nya delstaterna. Tvärtemot vad kommissionen har hävdat befinner sig ett företag som tidigare fanns i före detta DDR och som hindras i sin mogningsverksamhet till följd av svårigheter som har uppkommit efter Tysklands återförening och som tvingas att tillfälligt upphöra med denna verksamhet i en situation som väsentligt skiljer sig från den situation som en aktör som inleder en helt ny verksamhet befinner sig i. Till skillnad från en sådan ny aktör har sökanden åtagit sig långsiktiga leveransskyldigheter, innan organisationen av marknaden för bananer trädde i kraft, och behållit en större personalstyrka. Enligt sökanden är den nye aktörens ekonomiska risk betydligt mindre, eftersom han kan bestämma sitt eget handlande på grundval av det antal importlicenser som han tilldelas.

41 Sökanden har för det tredje hävdat att det ifrågasatta beslutet utgör en kränkning av dess äganderätt och dess rätt att utöva näringsverksamhet. Beslutet att inte bevilja sökanden ytterligare licenser innebär nämligen att dess fortsatta verksamhet äventyras, och den är i egenskap av grossist som erbjuder ett komplett sortiment helt beroende av anläggningar för mogning av bananer.

42 Kommissionen har gjort gällande att Treuhandanstalts beslut att lägga ned verksamheten vid lagerlokalerna för mogningen av frukten ingick i förvaltningen av Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz. Beslutet fattades inte inför det förestående ikraftträdandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer. Enligt kommissionen är det följaktligen inte möjligt att anse att de särskilda svårigheter som Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz ställdes inför mellan år 1989 och april 1993 utgjorde en särskilt svår situation.

43 Den enda omständighet som sökanden möjligen skulle kunna åberopa som en svår situation är att den under åren 1995 och 1996, genom att investera betydande belopp, uppförde nya lagerlokaler för mogning av bananer vars årliga

kapacitet motsvarade 10 500 ton, men som inte kunde utnyttjas fullt ut i verksamheten och bli lönsamma, eftersom sökanden inte fick de importlicenser som den behövde på grund av det genom förordning nr 404/93 införda systemet.

44 Enligt kommissionen berodde de svårigheter som sökanden ställdes inför till följd av denna situation emellertid på en bristande omsorg från sökandens sida, eftersom den, ett och ett halvt år efter det att den gemensamma organisationen av marknaden för bananer hade trätt i kraft, uppförde nya lagerlokaler för mogning av bananer, utan att veta hur den skulle kunna driva anläggningen, samtidigt som den hade full kännedom om reglerna avseende referensperioden.

45 Kommissionen har i detta avseende avfärdat sökandens argument att den kunde förvänta sig att det skulle antas särskilda regler anpassade efter den särskilda situationen för de nya delstaterna. Kommissionen har hävdat att sökanden redan i december 1993, när den förvärvade Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz, som då leddes av Treuhandanstalt, kände till att sektorn "mogning av bananer" hade lagts ned, och att sökanden år 1996 inte kunde göra gällande att igångsättandet av en ny anläggning för mogning av bananer utgjorde en fortsättning av den mogningsverksamhet som bedrevs av Großhandelsgesellschaft eller av Fruchthandelsgesellschaft mbH Chemnitz när det drevs av Treuhandanstalt.

46 Kommissionen har anfört att det visserligen är så, att sökanden fick importlicenser på grundval av de kvantiteter bananer som hade mognat i de tidigare lagerlokalerna under åren 1991—1993 innan denna verksamhet lades ned.

47 Detta innebär emellertid inte att sökanden kan åberopa Großhandelsgesellschafts tidigare mogningsverksamhet. De till sökanden överlåtna rättigheterna begränsar sig nämligen till referensperioden.

48 Vad beträffar sökandens argument att den i egenskap av grossist som erbjuder ett komplett sortiment är helt beroende av anläggningar för mogning av bananer, har kommissionen anfört att denna omständighet inte ger upphov till en särskild rättslig situation på marknaden. Sökanden har dessutom felaktigt påstått att mogningen av bananerna utgör ett nödvändigt villkor (*conditio sine qua non*) för att den långsiktigt skulle kunna bestå på marknaden, eftersom den gemensamma organisationen av marknaden för bananer inte behandlar affärsverksamheten vid lagerlokaler för mogning av frukt. Om de som driver dessa anläggningar inte själva kan importera bananer från tredje land eller icke traditionella AVS-bananer och därefter låta dessa bananer mogna, kan de nämligen, enligt kommissionen, låta "utländska bananer" mogna, det vill säga sådana bananer som andra importörer har importerat, utan någon som helst rättslig begränsning.

49 Kommissionen har, i fråga om påståendet att referensperioden har en diskriminerande karaktär, hävdat att de svårigheter som hänger samman med privatiseringen av Großhandelsgesellschaft inte försätter sökanden i en särskild situation som gör det berättigat att behandla den annorlunda än andra frukthandlare. Vad beträffar sektorn "mogning av bananer" befinner sig sökanden nämligen i samma situation som varje annan frukthandlare som inledde denna verksamhet efter det att reglerna för den gemensamma organisationen av marknaden för bananer hade trätt i kraft.

50 Enligt kommissionen omfattas inte heller de svårigheter som alla företag i före detta DDR ställdes inför vid privatiseringen efter Tysklands återförening av artikel 30 i förordning nr 404/93, eftersom domstolen i sin dom i det ovannämnda målet T. Port har fastslagit att de villkor som förutsätts för särskilt svåra situationer enligt denna artikel är strikt individuella. Kommissionen har i detta hänseende även hänvisat till beslutet av förstainstansrättens ordförande av den 21 mars 1997 i mål T-79/96 R, Camar mot kommissionen (REG 1997, s. II-403).

51 Vad beträffar sökandens påstående att övergången till den gemensamma organisationen av marknaden för bananer utgör en kränkning av dess grund-

läggande rätt att fritt utöva sin näringsverksamhet, har kommissionen påpekat att friheten att utöva ekonomisk verksamhet enligt fast rättspraxis ingår bland gemenskapsrättens allmänna principer, men att den emellertid inte framstår som en absolut rättighet och att den måste beaktas i förhållande till sin samhällsfunktion (se förstainstansrättens dom av den 11 december 1996 i mål T-521/93, Atlanta m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1996, s. II-1707, punkt 62). De garantier som ges till ekonomiska aktörer kan inte heller i något fall utvidgas till skydd av rena affärsintressen eller handelsutsikter, vars osäkerhet är en del av den ekonomiska verksamhetens själva natur (se domstolens dom av den 14 maj 1974 i mål 4/73, Nold m.fl. mot kommissionen, REG 1974, s. 491, punkt 14; svensk specialutgåva, volym 2, s. 291). Enligt kommissionen skyddas således inte de importlicenser som sökanden har begärt för att kunna säkerställa sin omsättning av den grundläggande rätten att fritt utöva ekonomisk verksamhet.

52 Vad slutligen avser den av sökanden åberopade rätten till skydd av egendom anser kommissionen att, även om tillämpningen av reglerna om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer faktiskt kan medföra att fortlevnaden för företaget i sin helhet äventyras, den uppkomna risken beror på sökandens eget beslut, varigenom sökanden, trots att den var väl förtrogen med den rättsliga ram som hade fastställts genom den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, inte desto mindre investerade i uppförandet av nya lagerlokaler för mogning av frukt, utan att ha någon garanti för att lagerlokalerna skulle bli lönsamma.

53 Konungariket Spanien har, till stöd för kommissionens argument, bland annat påpekat att det av tjugoandra övervägandet i ingressen till förordning nr 404/93 följer att möjligheten att vidta sådana övergångsåtgärder som avses i artikel 30 i förordningen syftar till att möta de störningar på den inre marknaden som kan uppkomma till följd av att de olika nationella ordningarna ersätts av den gemensamma organisationen av marknaden. Artikeln syftar emellertid inte till att lösa de mycket skiftande svårigheter som av andra skäl kan uppkomma för de företag som bedriver sin verksamhet på området för bananer.

54 Konungariket Spanien har särskilt anfört att de av sökanden åberopade svårigheterna inte beror på ikraftträdandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer och inte svarar mot den målsättning som eftersträvas med de övergångsåtgärder som avses i artikel 30 i förordning nr 404/93.

55 Konungariket Spanien har i detta hänseende påpekat att en underlåtenhet att iaktta villkoren i artikel 30 i förordning nr 404/93 för att bevilja övergångsåtgärden skulle kunna förändra hela ordningen för import av bananer till gemenskapen, kränka drabbade aktörers rättigheter på marknaden och följaktligen äventyra den jämvikt mellan olika intressen som har uppnåtts genom bestämmelserna i den gemensamma jordbrukspolitiken i fråga om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (se beslutet i det ovannämnda målet Camar mot kommissionen, punkt 47).

56 Konungariket Spanien har dessutom bestritt sökandens påstående om maktmissbruk och har därvid hävdat att kommissionen i detta fall inte har fattat det ifrågasatta beslutet för att uppnå ett annat syfte än det som angetts utan endast tillämpat artikel 30 i förordning nr 404/93 i enlighet med domstolens tolkning av artikeln.

57 I fråga om likhetsprincipen anser Konungariket Spanien att kommissionen på ett riktigt sätt och i enlighet med denna princip har behandlat sökanden på samma sätt som den behandlar alla företag som saluför bananer från tredje land och icke traditionella AVS-bananer.

58 Republiken Frankrike har för det första understrukit att det framgår av sökandens formulering i dess ansökan att dess svårigheter inte uppfyller de villkor som gäller för tillämpningen av artikel 30 i förordning nr 404/93, såsom de närmare har bestämts av gemenskapsdomstolarna, utan att de grundas på ett beslut som företaget fattade efter det att den gemensamma organisationen av marknaden hade trätt i kraft.

59 Republiken Frankrike har därefter anfört att kommissionen med rätta konstaterade att sökanden inte tog över alla Großhandelsgesellschafts rättigheter. Såsom sökanden själv har medgett innehöll det ovannämnda avtalet, som hade slutits med Treuhandanstalt den 17 december 1993, ingen bestämmelse om några lagerlokaler för mogning av frukt.

60 Republiken Frankrike har därav dragit slutsatsen att sökanden fattade beslutet att uppföra nya lagerlokaler för mogning av frukt efter det att den gemensamma organisationen av marknaden för bananer hade trätt i kraft och att den då hade full kännedom om det tullkvotssystem som föreskrivs genom denna ordning.

Förstainstansrättens bedömning

61 Genom artikel 30 i förordning nr 404/93 ges kommissionen befogenheter att vidta särskilda övergångsåtgärder "för att underlätta övergången från den ordning som gällde innan denna förordning trädde i kraft till den som fastställs genom denna förordning, särskilt för att komma tillrätta med svårigheter" som övergången ger upphov till. Enligt fast rättspraxis är dessa övergångsåtgärder avsedda att komma till rätta med den störning på den inre marknaden som uppkommer till följd av att den gemensamma organisationen av marknaden ersätter de olika nationella ordningarna. Nämnda åtgärder syftar även till att undanröja de svårigheter som de ekonomiska aktörerna ställs inför efter upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden, men som grundas på de förhållanden som rådde på de nationella marknaderna innan förordning nr 404/93 trädde i kraft (se domstolens beslut av den 29 juni 1993 i mål C-280/93 R, Tyskland mot rådet, REG 1993, s. I-3667, punkterna 46 och 47, domstolens dom i det ovannämnda målet T. Port, punkt 34, och av den 4 februari 1997 i de förenade målen C-9/95, C-23/95 och C-156/95, Belgien och Tyskland mot kommissionen, REG 1997, s. I-645, punkt 22, samt beslutet i det ovannämnda målet Camar mot kommissionen, punkt 42).

62 Domstolen har uttalat att kommissionen i detta hänseende måste ta hänsyn till situationen för ekonomiska aktörer som, i enlighet med de nationella föreskrifter som gällde innan förordning nr 404/93 antogs, har förhållit sig på ett visst sätt, utan att kunna förutse vilka konsekvenser ett sådant förhållningssätt skulle få efter upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden (se domen i det ovannämnda målet T. Port, punkt 37).

63 Det är detta kriterium som kommissionen grundar sig på när den i det ifrågasatta beslutet (se ovan punkt 11) uttalar att sökanden bildades efter det att förslaget till upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer hade offentliggjorts den 10 september 1992 och efter det att förordning nr 404/93 hade offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 25 februari 1993 och att sökanden följaktligen inte kunde anses ha handlat utan att ha varit i stånd att förutse vilka följder dess handlande skulle få efter upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer.

64 Sökanden har inte bestritt att den år 1995 uppförde nya lagerlokaler där mogningen av frukten kunde inledas från och med juli 1996. Den informerade för övrigt kommissionen om detta i sin begäran av den 18 december 1996 om ytterligare licenser.

65 Sökanden klargjorde under förhandlingen att det sedan länge hade planerats att det skulle uppföras nya lagerlokaler för mogning av frukt och att nedläggningen av den tidigare mogningsanläggningen endast utgjorde ett tillfälligt avbrott i denna verksamhet. Diskussionen om att uppföra nya sådana lagerlokaler inleddes redan år 1990, även om beslutet att lägga ned de tidigare lagerlokalerna fattades först år 1993.

66 Förstainstansrätten konstaterar emellertid att det inte har visats att dessa uppgifter, som inte översändes till kommissionen vid tidpunkten för det ifrågasatta beslutet, är riktiga. Det skall i detta hänseende framhållas att överlåtelseavtalet inte innehöll någon bestämmelse om uppförande av nya lagerlokaler för mogning av frukt. Kostnaden för att uppföra Fruchthandelsgesellschafts anläggning översteg dessutom i betydande utsträckning beloppet för de investeringar som förvärvaren hade åtagit sig att göra.

67 Av detta följer att sökanden, när den fattade sitt beslut att uppföra nya lagerlokaler för mogning av frukt, kunde förutse vilka följder som beslutet skulle

medföra inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, som inrättades genom förordning nr 404/93. Kommissionen, som för övrigt har stor frihet att bedöma behovet av övergångsåtgärder, hade följaktligen fog för att avslå sökandens begäran av den 18 december 1996 om tilldelning av ytterligare importlicenser.

68 Denna slutsats kullkastas inte av de övriga argument som sökanden har anfört till stöd för sin talan.

69 Vad först avser argumentet att sökanden har ett behov av anläggningar för mogning av bananer, bör inledningsvis konstateras att ett sådant behov inte har bevisats föreligga. En grossist som förfogar över ett komplett sortiment av frukt och grönsaker är, såsom kommissionen har anfört, nämligen ingen aktör som befinner sig i en särskild rättslig situation på marknaden. Sökanden har för övrigt inte bestritt att verksamheten vid lagerlokaler för mogning av frukt kan bedrivas inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden, även utan importlicens, genom att låta sådana bananer mogna som importeras av andra aktörer.

70 Det är dessutom på det sättet att även om det för sökanden hade varit nödvändigt att ha lagerlokaler för mogning av frukt, skulle detta inte ha befriat den från att, före uppförandet av sådana lagerlokaler, utvärdera sin lönsamhet med hänsyn till villkoren som gäller inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för bananer.

71 Vad för det andra avser sökandens tilldelning av de kvantiteter bananer som hade mognat i de tidigare lagerlokalerna, såsom referenskvantiteter för beräkningen av dess importrättigheter, rör det sig, som kommissionen påpekat särskilt under det muntliga förfarandet, om en överlåtelse av förmögenhetsrättigheter som begränsar sig till mogningsverksamheten under åren 1991—1993. Detta innebär inte alls att sökanden på grundval av denna överlåtelse med fog kan sluta sig till att mogningsverksamheten har fortsatt från det att Großhandelsgesellschaft privatiserades till dess att dess nya lagerlokaler för mogningen av frukten sattes i gång.

72 Vad för det tredje avser det påstådda åsidosättandet av principen om likabehandling till följd av den särskilt svåra situationen för de privatiserade företagen i för detta DDR, är det tillräckligt att konstatera att dessa svårigheter inte beror på upprättandet av den gemensamma organisationen av marknaden (se den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 61). Det rör sig följaktligen om svårigheter som inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 30 i förordning nr 404/93.

73 Domstolen har i domen i det ovannämnda målet Tyskland mot rådet (punkterna 73 och 74) dessutom fastslagit att även om det är riktigt, att alla företag inte berörs på samma sätt av förordning nr 404/93, är denna skillnad i behandling, med tanke på de olika situationer som de olika grupperna av ekonomiska aktörer befann sig i innan den gemensamma organisationen av marknaden inrättades, en naturlig följd av målsättningen att integrera de tidigare avskärmade marknaderna.

74 Vad för det fjärde avser argumentet att äganderätten och rätten att utöva näringsverksamhet har kränkts, skall understrykas att domstolen har fastslagit att ingen ekonomisk aktör kan göra anspråk på äganderätt till en marknadsandel som han hade vid en viss tidpunkt före antagandet av den gemensamma organisationen av marknaden för bananer. Den inskränkning av möjligheten att importera bananer från tredje land som öppnandet av tullkvoten och metoden för fördelning av denna innebär är dessutom oskiljaktigt förbundna med de mål av allmänt gemenskapsintresse som eftersträvas med inrättandet av en gemensam organisation av marknaden för bananer och kränker därför inte otillbörligt rätten att fritt utöva näringsverksamhet för de traditionella importörerna av bananer från tredje land (se domen i det ovannämnda målet Tyskland mot rådet, punkterna 79, 82 och 87, och av den 10 mars 1998 i mål C-122/95, Tyskland mot rådet, REG 1998, s. I-973, punkt 77).

75 Sökanden kan därför inte med fog påstå att dess äganderätt har kränkts. Det innebär vidare att sökanden, som i sin egenskap av innehavare av lagerlokaler för mogning av frukt för övrigt inte direkt omfattas av rättsliga inskränkningar enligt organisationen av den gemensamma marknaden, inte heller kan åberopa att rätten att fritt utöva näringsverksamhet har kränkts.

76 Slutligen kan konstateras att sökandens påstående att det ifrågasatta avslagsbeslutet utgör maktmissbruk inte är välgrundat. Det är i detta hänseende tillräckligt att erinra om att enligt rättspraxis innebär ett beslut maktmissbruk endast om det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga indicier kan antas att det har antagits för att uppnå andra mål än dem som åberopats (se förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-143/89, Ferriere Nord mot kommissionen, REG 1995, s. II-917, punkt 68, och domstolens dom av den 12 november 1996 i mål C-84/94, Förenade kungariket mot rådet, REG 1996, s. I-5755, punkt 69). Sökanden har emellertid inte lagt fram från någon bevisning om att så skulle vara fallet.

77 Av det föregående följer att kommissionen har tillämpat artikel 30 i förordning nr 404/93 på ett korrekt sätt och att den genom att fatta det ifrågasatta beslutet inte har eftersträvat ett annat mål än det som avses med artikeln.

78 Talan skall följaktligen ogillas i sin helhet, utan att det är nödvändigt att besluta om sådan bevisupptagning som sökanden har föreslagit (se ovan punkterna 35 och 36).

Rättegångskostnader

79 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Sökanden har tappat målet och skall därför ersätta kommissionens rättegångskostnad. I enlighet med artikel 87.4 i rättegångsreglerna skall Konungariket Spanien och Republiken Frankrike, som är intervenienter i målet, bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

följande dom:

1) **Talan ogillas.**

2) **Sökanden skall bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens rättegångskostnad.**

3) **Konungariket Spanien och Republiken Frankrike skall bära sina rättegångskostnader.**

Cooke García-Valdecasas Lindh

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 september 1999.

H. Jung J.D. Cooke

Justitiesekreterare Ordförande